

LA ESQUELLA DE LA TORRATXA.

PERIÒDICH SATÍRICH, HUMORÍSTICH, IL·LUSTRAT Y LITERARI.

DONARÀ AL MENOS UNS ESQUELLOTS CADA SENMANA.

2 CUARTOS CADA NÚMERO PER TOT ARREU.

NÚMEROS ATRASSATS 4 CUARTOS.

ADMINISTRACIÓ Y REDACCIÓ

LLIBRERIA ESPANYOLA, RAMBLA DEL MITJ, 20
BARCELONA.

PREU DE SUSCRIPCIÓ

Fora de Barcelona, cada trimestre: Espanya 8 rals.
Cuba y Puerto-Rico, 16.—Estranger, 18.

Y 'ls barcos de l'home d'Europa van anarse'n cap a las costas d'Africa.

Allà hi havia homes avesats al rigor del sol: la calor era 'l seu element; la forsa 'l seu distintiu; la sumissió 'l seu caràcter. ¡Pobre gent africana! Era inferior a la d'Europa.

Ab aquests homes va neixre la tracta; 'l comerç de carn humana.

Los pares se venian als fills: los principals de las tribus als presoners de guerra; y sense aquests, los negers tenian prou manya per completar los seus cargaments encare que fós necessari valdre's de l'engany y de la forsa. Collarets de vidres de colors, casacas ab galons, armas de foc, pólvora, ayguardent y altres fruslerias los hi servian de moneda per aquest tráfeh. La carn negra anava barata.

Y aixís, d'aquesta manera las colonias americanas van omplir de treballadors y esclaus al mateix temps. Per damunt de la seva esquena bronzia ab molta frecuencia la tralla del majoral. La terra produhia fecundisada ab lo suor dels negres; y 'l blanc no tenia més feyna que recullir los fruits y manejar lo fuet. La verge América que havia dat una paraula; la cumpria; y si no s'entregava en cos y ánima a l'home d'Europa treballador, s'entregava al menos al home d'Europa més espavilat que 'ls altres.

Se feya rich, y aixó bastava. L'or y la plata d'América l'hi donavan tots los goigs de la terra y fins l'hi obrian las portas del cel. La religió feya 'ls ulls grossos davant de l'esclavitud, y aquells missionistas que anavan a América a convertir als indios, no s'recordavan de reptar als blancs per aquella flagrant perversió de las doctrinas del Redemptor, que ab lo nom d'esclavitud s'ha conservat sigles y més sigles.

Era un joch de blancs y negres, y 'ls blancs guanyavan. Tothom apostava per ells, fins l'iglesia.

Alguns cops m'abismo ab aquell originalíssim pensament de n Bartrina, contingut en lo preciós volum titolat *Algo*. Encare qu'expressat allí en magnífics versos, com qu' en aquest moment no me'n recordo jo, tinc d'expressarlo en prosa.

—¿Qué hauria succehit, exclama l'autor de *Algo*, si en lloch de ser nosaltres los que varem anar a descobrir un Nou Mon, haguessin sigut los del Nou Mon los qui 'ns haguessen vingut a descobrir a nosaltres?

Efectivament, tal vegada a horas d'are seriam tots esclaus dels negres.

En aquestas cosas la gran qüestió es arribarhi primer.

Donchs, mirin, lectors caríssims; alló que preguntava en Bartrina com una estranyesa, comensa a realitzar-se. Los negres s'espavilan, y al últim s'han con-

vensut de que alló que nosaltres deyam de que eram una rassa molt superior a totes las altres no es res més que un rasgo d'orgull, y de presumpció; ó tal vegada un desvari de la vellesa, perquè hi ha que confessar que la nostra rassa es ja vella y decaiguda.

Una república de negres, la república de Siberia, ja fa algun temps que deixa la seva bandera per dedicarse a la cassa de blancs.

Aquesta república de color de sutje té un representant a Barcelona encarregat de la tracta; hi ha de per mitj un marquès que com aquell capitá de la sarsuela bufa *Las veni doncellas*, vol ser rey absolut de una isla, y aprop d'aquest marquès hi ha jesuitas, trapenses, cuputxins y tota mena de frares, segons diuen, encarregats de civilisar a las tribus salvajes que dominan l'isla, y de infundir resignació als pobres mansos que caygan a la ratiera.

Totas las nacions d'Europa s'han tret del damunt aquest tráfeh vergonyós, totes menos Espanya. La nostra es la nació que durant més temps ha dominat a l'América; es la única que encare sosté un restó d'esclavitud, y com si aixó mateix fós un just motiu de castich, la nostra es l'única nació d'Europa que 's mira ab indiferencia com las nostras costas ab los seus dipòsits d'emigrants y de contractats y ab los seus exercits de ganxeros, se converteixen en una segona edició de las costas de Guinea.

No hi ha més que una petita diferencia de color; los esclaus d'allà eran negres, los de aquí son blancs.

Es lo joch etern dels blancs y 'ls negres, sols que per are 'ls negres guanyan. Y algunas ordres religioses apostan per ells.

Y no s'pensin, la carn humana va barata; més que la de bou y la de molyó y si massa 'm fan dir, més que la de crestá.

Se compran homes per un tres y no res.

A alguns no se 's paga més que ab una promesa. «En arribant a Port Breton, los hi diuen, vos donarem una casa y algunas hectáreas de terreno. Una hectárea de terreno, plantanthi café dona 1000 franchs de productos liquits: aixís donchs, si 'n cultiveu 20 hectáreas, tindreu segurs 20 mil franchs ó sigan 4 mil duros cada any. Alal... A embarcarse!»

Als altres los hi diuen:—Venéuse lo que tingueu, vacas, caballs, la caseta, la vinya, 'ls mobles, portéunos los quartos y seréu accionistas de l'empresa. Llavors si que ja no hi ha ningú que 'us empelli la basa.

N'hi ha que s' deixan comprar per la promesa de deu ralets diaris que aixís que son a bordo s'converteixen ab un plat de monjetas podrides y un tallet de cansalada.

L'ignorancia y la candides del uns, l'afany de enriquirse dels altres y l'instint aventurer de molts fan que que en plé sigle XIX, y en un país que 'ns tenim per espavilats, siga possible la tracta de blancs.

LOS BLANCHS Y 'LS NEGRES.

Los raigs del sol de l'América son molt calurosos: los blancs tenim la pell prima, y en aquells temps en qu'era precis doblegar l'esquena sobre 'ls terrossos qu'era precis cobrir de flors y de fruits, no hi havia blanc que s'hi exposés que no quedés més torrat que una castanya dintre de la torradora.

Y encare sort que al igual de certas castanyas al caliu, no explotés, reventantse en trenta mil micas!

No obstant, l'América estava descuberta, y la fortuna hi tenia 'l niu.

Era l'América una terra verge, que tenia or y plata en las entranyas y que duya un vestit de flors y d'espléndida verdura. Pero la verge volia que 'l treball l'hi fes l'amor.

—Treballa, l'hi deya al home d'Europa: treballa y soch téva en cos y ánima.

L'home de Europa llavors ficantse la conciencia a la butxaca va concebir una idea.

—L'indio americá, va dirse, es a casa seva, y si l'amoixo voldrá ser més amo que jo. Ferli agafar gust al treball es impossible; aixís donchs es precis exterminarlo, y buscar una rassa nova. Ella treballará y jo reculliré 'ls fruits qu'es lo que importa.

Així sí, tot se fa en nom de la religió, lo qual ja es un consol molt poderós.

Suposinse vostres que un dels barcos que s' preparan a marxar, arriban a Port-Breton; que 'ls papus que habitan aquell país, al veure aquell bè de Deu de carn blanca s' confabulan, y s' dedican a cassar europeos; dochs tingan entès qu' encare que un dia n' agafin un y 'l fassan al ast, y 'l endemà un altre y 'l fassan a la grayella, y 'l altre dia un tercer y 'l coquin a la paterallada, cap d' aquests tres ni dels altres que tingan la mateixa sort se d' apurar. Mentres los papus l' estaran enllardant, no hi fallarà un missionista que l' absolgui de tot pecat, ab lo qual serà sempre més apetitós per los que se 'l crucifixin.

Ja m' sembla que veig al rey d' aquella terra, enviant un telégrama al marquès de Reys y dientli:

«Gracias per l' últim envió: eran molt tendres. Si l' hi es possible, la proxima remesa posila en remull ab aygua beneyta.»

P. DEL O.

JULIETA Y ROMEU.

QUADRO ROMÀNTICH.

Es una nit més negra que 'l porvenir d' un mestre d' estudi.

Lo cel sembla que per necessitat haja portat sos estels a treure tacas. Fa un fret que pela. No se sent més que la veu d' un sereno y encare fosca.

Los carrers semblan un teatro quan fan un obra moral. No s' veu ningú.

Tocan las dotze a la Catedral. Altres rellotjes segueixen tocant la dotzena de la nit. Los serenos cantan las horas que acaban de sentir. Lo silenci vá durant.

Fins las moscas dormen. Toca un quart de una.

Se sent de lluny, lo rumor d' unas botines. S' acostan un bulto. Fa un xiulet de colomista. Los gats que pasturan pels racons, corran espantats. S' obren una porta ab molt misteri. Lo fulano del xiulet, se fica dins. Torna a tancar-se la porta.

Toca la una. Se gira un ventet tant fi, que sembla que Sant Pere s' hagi deixat alguna porta oberta dalt del cel. Cauhen unas gotetes blanques com ralets. Neva. Fa tanta fredor com a l' estremo de un drama bunyol.

L' empedrat ple de neu sembla una nata del carrer de 'n Petritxol. L' aygua no vol ser menos que la neu. Se posa a ploure.

Lo sereno ja no canta fins l' endemà; son las quatre de cada rellotje (menos del meu que me 'l neteja).

Se torna a obrir la porta aquella que ab tant misteri s' havia obert y tancat.

Surt aquell «quidam» donant lo bras a una fulana que ab vel fins als peus, tremola com la fulla al arbre.

Obran un paraygua més vermell qu' un quarto d' aixarop de rivas. Fan via cap al portal de San Antoni, tot rosegant un tros de xocolata crua. Ab la prontitut qu' arriba l' pago d' un trimestre de lloguer de casa, arriban ells a Sans. Obran la porta d' una torre, s'ifican dintre y tancan.

Allí era l' punt senyalat per parlar de la fugida a «lejanas playas».

Ella trobava reparo en fugir. Ell diu que faltaria a la seva paraula d' amor y demana explicacions a sa «Julieta» preguntantli perque s' repensa. A lo qual contesta ella dient: «¿Què quan era petita recorda haver llegit en un libre que dos que van fugir, quan van morir no van anar al cel.»

Mentres esposava sas rahons, sos negres ulls semblavan dos cantirets de Villafranca que vessessin. Cada llàgrima era una dósia de homeopatia. Jura no secundar l' idea de son estimat. Ofegada pel plor, està la pobre com una criatura que anyora la dida. Es un quadro tan fort, que ni 'ls mamarratxos del Odeon. Tot son sospirs y llàgrimes.

Ell comensa a enfadar-se, dient qu' ella es una ingrata, una falsa que no l' estima y que l' ha enganyat.

Tot sent un punt de galan d' aficionats, agafa lo bras de sa estimada y diu:

«¿Que havem de fer? ¿Que pensas?»

«Morir!» ans que fugir. Al sentir tan grossa resolució, diu lo nou Romeu — «Morim!»

Precipitats se dirigeixen al hort. Hont hi havia un safreig ple d' aygua de pluja, y s' hi tiran de cap. Ella s' treu una agulla del monyo, la besa, s' dona una punxada en una vena, lo seu «Adam» fa l' mateix y agafats, com gafet y gafeta, moren dessangrats en remull com lo bacallà!!!

EDUARD NOVELL.

LA POESIA.

Hi ha qui diu ab insistencia,

portat de estranya mania,

que està avuy la poesia

en la més gran decadencia.

Fent en apoy nota

que molt de lo que s' escriu,

ja bé serio ja festiu,

es prosaich y xavacá.

Puig son molts los escriptors

que fojen de lo elevat.

Com si lo viure enterrat

dongues ideas millors!

Mes, a fé la culpa no es

de l' que escriu, com hi ha qui n' creu

la culpa es sols com clá s' veu

que l' temps no dona per' més.

¿Què pot dir sens apartarse

de lo prosaich y vulgar

l' escriptor, si a son pesar

lo cert vol concretarse?

¿Què de l' ignocencia humana

poden cantar los poetas?

si veuhen las senyoretas

que ballan l' americana.

¿Poden ensaiar l' amor?

si troban un sentiment

que avuy s' compra y s' ven

y hasta s' lloga qu' es més fort.

¿Canlarán la patria acás?

veient clar que tot abona

que avuy la patria més bona

es la panxa; l' estar grás.

¿Pot cantar la fé l' poeta?

si en mitj de nostre egoisme

no n' tenim ni de baptisme

per' no gastar la peseta?

No hi ha més, tot ha cambiat

y l' poeta com torrent

que segueix la corrent

en que vá la societat.

Algun temps guerrers ardit

portats per lo crit de guerra

se feyan reys de la terra

regant ab sach de sos pits.

¿Què s' pot cantar are que fassia

resonar com a llavons

las glorias de las accions?

¿Potser lo siti de Gracia!

Ans vestia lo soldat

per' assistir a la batalla

corassa y cota de malla,

es di un vestit arreglat.

Y d' eix modo quan volia

lo poeta fer' lo present

com era un trajo lluent

l' hi lluhia la poesia.

Are a lo vulgar se cau

si s' vol escriure a tals fins:

¿Ves qui canta ls borceguins

y l' capot de panyo blau!

Ans al peu de espessa reixa

lo trovador alfigit

anava a la mitja nit

a cantar d' amor la queixa.

De nit avuy sols lo cant

s' ou ronc y descompassat

de l' sereno, acompanyat

de las claus de l' vigilant.

Llavoras entre murs alts,

torres hi havia elevadas

qu' eran seguras moradas

d' esforsats senyors feudals.

També torre avuy seidiu

d' una caseta a Sarriá,

abont molts per no gastá

hi van a passar l' estiu.

Jochs olimpicchs ans hi havian

hont braus cavallers lluitavan

de qui ls trovadors cantavan

las victorias que obtenian.

Are si algun joch de l' dia

preten cantar lo poeta

sols pot cantar la rúleta

la bolsa o la loteria.

Veji donchs qui queixa dona

si s' pot dir res elevat,

a dins d' una societat

que de prosaica blasona.

D' aquella edat peregrina

ja no n' queda ni recort

que calmant nostre dolor

nos servís de medicina.

F. C. (Pseudonim)

UN COP D' ULL ALS TEATROS.

Ja ha comensat la batalla!

¿Vostres se recordan, al baixar del carril, ab un sach de nit a la mà, de que cinch, sis, set, vuit minyons se 'ls abalansan, los rodejan, los hi lancan lo pás, y exclaman:— Senyor ¿vol que l' hi portin?

Donchs lo mateix succeix ab las empreses d' istiu. No es materialment que ls empresaris los hi digan:— Senyor ¿vol venir al meu teatro? Pero, si fa no fa, es una cosa semblant, perque entre ells hi ha la gran competencia, y l' gran rumbo per disputarse l' favor del public.

Aquí l' unich sensible es que l' home no puga, dir-se en cinch trossos, per complaure ls a tots.

Va comensar lo Tivoli, com sabem, ab lo teatro completament restaurat. Lo matrimoni civil vá ser un albat: vá morir al neixe.

No hi fa res, vá dir l' Ignaci, coloucu, las decoracions del espectacle. De la terra al sol y endavant las alxas. ¿Qui s' apura per tant poca cosa?

Y l' publich que l' any passat hi anava, aquest any hi torna, a admirar las maravallas de 'n Soler y Rovira. Per un ral y mitj ¿pot donarse més?

—No dich que puga donarse més, exclama l' empressari del Retiro; pero si que pot donarse molt per un ral. Veniu al meu teatro y veureu cosas inverosímils.

Una companyia dramática que gira sobre 'ls dos polos de 'n Tutau y l' Hernandez: tres pessas diarias, catalanas ó castellanas indistintament y un cos de ball, que sense vacillar jo hi sentaria plassa en aquest cos, y molts altres farien com jo.

Las bailarinas son agraciadas, y la Canella jove y fresca com una poncella, es graciosa y balla com una baldafa pintada. ¿Quina punta! Es de clau inglesa. Y sobre tot, ¡quina escola! L' publich l' ompla d' aplausos cada vespre.

El ramo de azucenas no hi ha més que dir qu' es de 'n Moragas, per comprendre que abunda ab combinacions agradables y qu' està ple de distinció, de novetat y d' elegancia.

Creguin: per un ral en lloch més del mon se donan espectacles semblants: lo publich ho compren, y si aixó dura, l' empressari del Retiro aviat podrà retirar-se per rich.

Novedats ha comensat ab la seva companyia de opereta francesa. Les noces de Jeannette, La fille de Madame Angot y Le petit duc son las obras qu' bém vist. Lo dimercres varen fer Barbebleu, pero nosaltres no varem poder anarhi, per alló que deyam de que un home no pot dividir-se.

Mme. Luigini es una soprano de veu petita, pero de notable isit. Es ademés una actris consumada. Madame Kercy es una contralt de veu ben timbrada, y una artista intel·ligent. Paul Berard, premier comique, es un trunfo. M. Dekernel, primer tenor, se distingeix més pel sentiment y per la delicadesa que per l' extensió de la veu. En general, la companyia vá agradar.

Però no n' hi ha prou, diu l' empressari: aquest any es precis entussiasmar, y a corra-cuyta ha enviat a buscar un altre director d' orquesta, y s' parla de la contracta de una de las donas que a Paris fan més rollo en aquest género.

Los bufos, al Espanyol, també han comensat la seva campanya, haventnos ofert com a primera novedat la sarsuela d' espectacle «El siglo que viene.» La lletra es de 'n Ramos Carrión y en Coello més que una acció que sobresurti per la novedat y per l' interès, es un pomot de xistes y agudesas que a la veritat agradan y fan riure. La música de 'n Fernandez Caballero es fácil y graciosa y algunas pessas aviat se cantaran pel carrer.

Aquest es lo millor elogi que podem ferne: ls homes celebres aviat van per las capsas de mistos; la música agradable, s' enganya al oído y s' popularisa.

Lo decorat es bastant pobre, partint del principi de que ls barcelonins estem molt ben ayesats. No obstant, alguna decoració com la de la Porta del Sol vá agradar al publich.

No diré jo que aquesta obra arribi fins al sigle que ve; pero si que durará bastant temps, y farà forolla.

Y que dirém del Circo equestre?

La setmana passada vaig parlarlos de varias novedades: dels Viviani, dels Cinquevalli etc. etc.

Aquesta setmana dech fer menció de las senyoras Liria y Cardoni que van passar la maroma ab molta seguretat.

—Caurán y hi haurá alguna desgracia, deya un espectador.

—Si a cas la desgracia serà aquí baix, l' hi responia un altre.

—Perque?

—Que no véus que son tant macasas?

Per últim en Chiesi y l' Alegria, per sostenirse en mitj de aquest mar agitat de competencia, han fet un va y tot y aquest vá y tot es la presentació del Coronel Boone y ls seus Heons.

Jo no hi vist res més terrible que aquest espectacle. Un home que juga ab las fieras, que s' fica l' cap dintre de la gola, y que després las irrita impunement a fuetadas y fins a tiros si conve, es una cosa que fa posar la pell de gallina.

—Y no obstant, exclamava un casat: a un domador tant seré y tant valent jo l' porto ab la meua sogra, y m' hi jugo l' cap que no s' atreueix a signarla ab lo dit. ¡Ay pobre d' ell! Ja estava ben fresch. Fora capassa de devorar-lo.

N. N. N.

LA MONEDA DE L' HISTORIA.

ANÉCDOTAS DE HOMES CELEBRES.

En la que vaig a contarlos, a continuació no hi ha cap xiste; no hi ha més que un fet senzill, del que avuy dia encare, després de uns 80 anys, ne depen la sort de la França.

Era una criatura que estava a dida en un poblet de fora; y un dia la dida que anava a ciutat a dalt de un burro al véurela adormida, va ficarla dintre del sanatxo de la sàrria.

Al arribar a la caseta de consums, lo burro ab l'espasi anava a punxar la sàrria. La dida va donar un crit desgarrador y 'l burro va detenir-se. La criatura estava salvada.

Aquella pobre criatura era M. Thiers, lo fundador, pot dir-se, de la tercera República francesa.

Un tal Rabusson, cunyat del célebre pintor Horaci Vernet, era al temps del imperi sublímit de un regiment de línia. Al passar revista l'Emperador va cau-rèli 'l sombrero, y Rabusson va culir-lo, entregant-li ab molta cortesia.

—Gracias, capitá, va dir-li l'emperador.

—De quin regiment? preguntá ab molta sanch freda l'interpelat.

Y Napoleon, adonant-se de la equivocació que havia tingut y no volentse contradir, contestá.

—De la mèva guardia.

Los francesos sitiavan la plassa de Gibraltar, y en vista de la prolongada resistencia dels sitials van acordar desistir del seu propòsit.

Un dia d'aquells varen preguntar al marquès de Bievre:

—Què tal? Com marxa 'l siti de Gibraltar?

—Molt millor, va respondre: per aré ja comensa a aixecarse.

Lo poeta castellà Joan Nicasi Gallego era un home xistos. Un dia va presentárseli un poeta principiant, carregat de pretensions, demanant-li que l'hi dispensés lo favor d'escollar la lectura de un parell de sonetos y de dirli després quin era 'l millor.

Terminada la lectura del primer, Gallego exclamà:

—No llegeixi més; es millor l'altre.

—Pero... si no l'ha llegit, com pot saberho?

—Com puch saberho diu? Molt senzillament. Es millor l'altre perquè pitjor que aquest que acaba de llegirme, es impossible!

ESQUELLOTS.

Concordancias religiosas:

1.º Sobre litúrgia:

La congregació de ritos, van dir los obrers de Santa Maria, ordena que la canalla no puga anar a las professons disfressada de sants, àngels y verges.

Y casi todas las demás parroquias que varen fer professó admetian la quitxalla disfressada.

2.º Concordancia atmosférica.

Dijous de la setmana passada estavan anunciadas dugas professons, la del Carme y la del Ensanxe.

La del Ensanxe va suspèndre's, segons van dir, a causa del mal temps.

Y la del Carme, a pesar del temps va sortir, recorrent los principals carrers del antic districte tercer de Barcelona.

Com es possible que certas cosas vajan bé, si ni si-quiera 'ls encarregats estan conformes ab las indicacions del barómetro?

La vista de la *Gaceta de Catalunya* que s'ha de celebrar demà dissapte a l'Audiencia, tindrà lloch a porta tancada.

[Pobre periódich!

Després de denunciarlo... l'hi treuen la vista.

Dilluns lo publich de Barcelona va protestar contra l'exploació del home que va involucrada ab l'em-presa catòlica-apostòlica romana colonisadora de Port-Breton.

Alguns periódists de la localitat units ab dos corres-pensals de periódichs italians y 'l digne vice-president de la societat de beneficencia italiana, van concebir la idea de donar una funció a benefici dels italians en-ganyats pels ganxeros del Marqués de Rays. Los sen-yors Alegria y Chiesi van oferir lo Circo Equestre y la companyia; lo respectable cònsul de la nació italiana va admetre la presidencia, y la funció va fer-se, y la pro-esta del publich va quedar plenament testimoniada ab una numerosa concurrència qu'omplia 'l Circo.

Un detall: lo marquès de Rays y 'ls seus ganxeros van escriure un remiti, dihent que no hi havia neces-sitat de tal benefici, perquè ells estavan disposats a tornar al seu país als contractats que s'arrepentissen.

Al mateix temps tres ó quatre infelissos se presenta-van a la comissió organitzadora del benefici, implorant la seva ajuda.

Y 'l Brusi fentse càrrech de lo primer y no de lo se-

gon, exclamava: «Segons sembla será un benefici sen-se beneficiats.»

Aquesta vegada també va complir-se la costum. Tot lo que defensa 'l Brusi surt al revés. Lo tiro 'l dilluns va sortir-li per la culata.

Un jove s'està fumant tranquilament un puro del estanch. Tot d'un plegat percibeix una gran flamar-da, acompanyada d'un estrèpit regular, y 'l puro se li esbotza per tots costats.

No es estrany: dintre del puro hi havia un canonet de pólvora.

Aquest es ja l'extrem de la bona administració es-panyola.

En cap més país del mon se gasta aquest género, que podria titular-se: «Puros barrinadas, al us dels es panyols suicidas.»

Quan passin pel carrer de Fernando, fixi-se ab los aparadors dels antichs y coneguts fotógrafos «Moline y Albareda» establerts en la cantonada del carrer d'Arolas.

Entre altres hi veuran un gran retrato del general Blanco qu' es una de las obras millors en lo seu gé-ne-ro que s'han fet a Barcelona.

Los ganxeros del marquès de Rays ja no solament tiran l'am a la gent granada, sino que també s dedi-can a ensarronar criaturas. Lo dimars un aprenent de forn ab una mica més cau a la trampa.

No hi ha autoritats? Donchs aquí tenen una ocasió de lluhirse.

Ha mort lo Sr. Sainz y Jurado, apoderat desde fa molts anys de la casa Bussanya y C.ª d'aquesta plassa.

Era un home simpàtic y generós, de tal manera que vaig a referir un rasgo.

Passava llavors de las inundacions de Murcia, la qüestació de la premsa y 'ls estudiants per davant de casa seva. Un dels postulants l'hi presenta 'l platet, y 'l Sr. Sainz entregant-li una clau l'hi diu:

—Aquí té la clau de la caixa; vosté mateix óbrila y prenga lo que vulga.

L'estudiant va contentarse ab una moneda de cinch duros.

La *Moda elegant ilustrada*, ha donat un figuri res-presentation a una senyoreta víctima de un atach de nervis y vestint una elegantissima bata.

Fins are teniam trages, sombreros y adornos per carrer, per passeig, visitas y teatros.

No n'hi havia prou; y are surten las batas que han de dur las senyoras per estar ben interessants lo dia que hajan de tenir un atach de nervis.

A Madrid s'han repartit ja 'ls premis de la Societat protectora dels animals. Los animals no n'han guan-yat cap; tots los premis los han obtingut los duenyos.

Ni siquiera un d'aquells gats que no esgarrapan, ni un d'aquells gossos que no mossegan: res per ells, tots pels homes.

[Egoístas!

Recullit al carrer:

—No l'hi dono una plantofada perquè ho tinc prohibit.

—Perquè no la dona, maco?

—Ja l'hi he dit: perquè soch de la Societat pro-ectora dels animals.

QUÈNTOS.

Un inquilino no pot pagar lo lloguer de la botiga y s'excusa dihent:

—En los temps que correm are, ja n'heu vosté ma-teix: los negocis están mals, y per un home honrat que no vulga fer porquerias, es molt difícil guanyarse la vida.

Resposta del propietari:

—Ja veurá, jo no m'entench de rahons; si vosté vol, siga menos honrat; però pagui 'l lloguer.

—M'han dit senyora; exclamava un jove que vosté havia dit que jo no tenia una gota de talent.

—No es cert aixó, respon la senyora; tant no es cert, que jo l'hi puch jurar que aquesta es la primera ve-gada que sento a parlar del talent de vosté.

Un músich havia escrit una americana molt curta y preguntava a un amic:

—Que n'heu dit, de la mèva americana?

—Home, l'hi responia: molta escassés de roba...

[Si sembla un jech!

Prech que dirigia a Déu Nostre Senyor un home molt ambiciós:

—Déu meu, exclamava: no vull ser importu, y per consegüent no 'us demano pas que m'donguen una fortuna: digueume no mes ahont es, y no tinguen por; jo mateix me la pendré.

TRENCA-CAPS.

XARADAS.

I.

A veure si m'endevinas:
ma prima dos per las donas;
quan hu tres dich cosas bonas
y segü que no hi atinas.
De doble hu las criaturas
y 'l total a Atarazanas.
Encara no? ó no n tens ganas
ó 't dich que per poch t'apuras.

CAMPANER.

II.

Com que t'eu un gros capital
la tres dos vol se estudiá
al seu noy gran per total;
mes com es tan animal
crech que prima ho lográ.

UN TAPÉ Y F. DE T.

MUDANSA.

Tot tot y ab quin tripijoch
esta posat en Narcís;
a telhom total y aixís
se desferá com la tol
lo tot mas de Gabarrís.

BLEDAS Y C.ª

SINONIMIA.

Perque vaig girar del tot
lo pantalón d'en Pascual,
molt enfadat lo ricot
me va donar un total.

TRENCA-CLOSCAS.

Con gela.

Ab aquestas paraulas formar lo nom d'un poble de Ca-talunya.

JAUMET DE SABADELL.

COMBINACIÓ NUMERICA.

Sustituir los punts ab números que multiplicats vertical, horizontal y diagonalment donguin un total de 945.

COLTFLOR.

LOGOGRIFO NUMÉRICH.

- 1 2 3 4 5 6 — Nom d'una ciutat.
- 3 6 5 2 1. — Nom d'una comarca de Catalunya.
- 3 4 5 6. — Ho es Madrid.
- 1 2 3 6. — Un fruit.
- 2 3 6. — Una dona.
- 3 2 5. — Lo meu avi.

B. O. Y F.

GEROGLIFICH.

Agost

O O O O

U T

Noya

Tu, tu, Tu, tu

BROQUIL.

SOLUCIONS

A LO INSERTAT EN L'ULTIM NÚMERO.

1. XARADA 1.ª — Mirada.
2. IDEM 2.ª — Vellot.
3. MUDANSA. — Mina, fina, Xina.
4. SINONIMIA. — Burro.
5. TRENCA-CLOSCAS. — Vilassá de Mar.
6. CONVERSA. — Maria.
7. LOGOGRIFO NUMÉRICH. — Carniceria.
8. GEROGLIFICH. — Per molt pa may es mal any.

Barcelona: Imp. de Lluís Tasso, Arch del Teatro, 21 y 23.

BENEFICIS LÍQUITS: ALS CINCH ANYS, PROPIETARIS
- MILLONARIS... - Ó CULINARIS.

EMPRESA
CATOLICA-APOSTOLICA-ROMANA
COLONISADORA
PER
PORT-BRETON

DEL MARQUES
DE AIXO RAY y Cia

Al veure aquesta inhumana
explotació sense mida,
fà qu' exclamém desseguida:
—¡Verge Santa, y quanta llana!.....